

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ ІМ. Г.Е. ВЕЙНШТЕЙНА

МАТЕРІАЛИ

XI МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

17 – 18 ЖОВТНЯ 2023 р.

«ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ

РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА ПОЧАТКУ XXI СТОЛІТТЯ»

м. Одеса

УДК 330.34:005.35(477"20")

Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Матеріали ХІ Міжнародної науково-практичної конференції 17-18 жовтня 2023 року. Одеса: Одеський національний технологічний університет, 2023. – 663 с.

У матеріалах конференції знайшли відображення економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Були запропоновані шляхи вирішення найактуальніших та нагальних проблем багатьох сфер сучасного бізнесу та новітні управлінські технології в сучасних турбулентних умовах існування підприємств. В доповідях особлива увага приділялась прикладному характеру досліджень та їх впливу на поліпшення економічної ситуації в країні.

Науковий редактор Козак К.Б. - д-р екон. наук, професор, директор ННІПЕіМ ім. Г. Е. Вейнштейна ОНТУ

Редакційна колегія:

Агеева І.М. – к.е.н., доц., Басюркіна Н.Й. – д.е.н., проф., Баранюк Х.О. – к.е.н., доц., Лагодієнко В.В. – д.е.н., проф., Немченко В.В. – д.е.н., проф., Павлов О.І. – д.е.н., проф., Седікова І.О. – д.е.н., проф., Ніколюк О.В. – д.е.н., проф., Козак К.Б. – д.е.н., проф., Соловей А.О. – к.і.н., доц., Згадова Н.С. – к.е.н., доц., Маркова Т.Д. – к.е.н., доц., Волкова А.Ю. – ас., Мільчева В.В. - PhD, доц., Новикова В.С.

Матеріали додаються за оригіналами рукопису

Редакційна колегія не несе відповідальності за зміст та сутність наданих матеріалів

ЗМІНА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ МОДЕЛІ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ В ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД – ВИМОГИ ЧАСУ

Савенко І.І., д.е.н., професор
Одеський національний технологічний університет, м. Одеса

Після закінчення військових дій на території України постане питання щодо шляхів відновлення зруйнованого господарства України. Відповідно уже сьогодні необхідно розробити план відновлення і запропонувати його для вітчизняних та іноземних потенційних інвесторів. У процесі розробки плану, слід врахувати досвід відновлення зруйнованої економіки Німеччини в 1944-52 роках. В 1944 році було запропоновано і фактично прийнято план міністра фінансів США Генрі Моргентау, який передбачав розчленування Німеччини, ліквідувати важку промисловості, провести демілітаризацію та перетворення Німеччини в аграрну країну. План було запропоновано на Другій квебекській конференції і підписаний меморандум, згідно з яким Німеччина повинна була стати переважно аграрною країною. Однак, при розрахунках виявилось, що така модель не забезпечить робочими місцями 20-25 млн. німців. Щоб не дотувати проживання такої кількості населення, у 1947 р. Дж. К. Маршалл запропонував Програму відновлення Європи, відому всім як [«План Маршалла»](#). У період з 1948-1952 рр. понад 12 млрд. дол. США надійшли до 16 європейських країн, включаючи Західну Німеччину, яка отримала близько 1,5 мільярда доларів США. Фінансова допомога не лише сприяла економічному диву в Європі, але й створила нові ринки збуту для США.

Подібна ситуація складається і в Україні. В довоєнний час, основні фонди промислових підприємств України мали високий коефіцієнт зносу, і в післявоєнний період постане питання відновлення промисловості на базі новітньої техніки і технологій. Аграрна сфера України має сировинний напрям, військові дії усугубили ситуацію: майже третина території країни була окупована, господарства зруйновані, техніка та майно розкрадене, частина території ще окупована на якій ідуть інтенсивні військові дії. Ворог заблокував морські шляхи експорту зернової продукції, бомбить порти, шляхи сполучення. Польща, Угорщина, Словаччина в односторонньому порядку заблокували імпорту українського зерна. Питання, відходу від сировинної та екстенсивної моделі економіки, яке стоїть перед національною економікою з 1990 року, постало гостро і невідкладно. Україна експортує обмежений перелік продукції, основну долю якої складає продукція з малим рівнем переробки, так званої продукції зі спадаючим потенціалом, сутність якого полягає в наступному, чим більше буде створено даної продукції, тим дорожчою буде її собівартість в наступних виробничих та логістичних циклах. З другої сторони, Україна імпортує продукцію із зростаючим потенціалом: новітні моделі автомобілів, мобільних телефонів, комп'ютерна техніка. Характерним для даної

продукції виступає зниження її собівартості за рахунок запровадження інноваційних методів розробки, виробництва, логістики. Другим негативним фактором є те, що виробництво сировинної продукція не потребує великої кількості і якості робочої сили. В даній ситуації країни з сировинною економікою знаходяться в не вигідному положенні по відношенню до країн з розвинутою [1].

Станом на 2016 рік розораність сільгоспугідь в окремих регіонах України сягає 90-95 %, що є дуже високим. Згідно з чинними нормами, розораність земель сільськогосподарських угідь на рівні 60 - 80 % вважається несприятливою, 25 - 60 – умовно сприятливою і менше 25 % – сприятливою. В Україні несприятлива розораність земель, що складає – 53,8 % земельного фонду та майже 79,4 % сільськогосподарських угідь [2]. Маючи несприятливу розораність земель, Україна має низьку урожайність по відношенню до показників в США та країнах Європи. Основним виходом із ситуації є: в повоєнний період перейти від сировинної моделі аграрного сектора до сировинно-промислової, для чого розбудувати потужну базу переробки зерна в продукти з високою добавленою вартістю, підняти культуру виробництва зернових до рівня урожайності близького досвітового (табл. 1).

Таблиця 1. Порівняння урожайності зернових культур

Вид культури	Урожайність зернових ц/га		
	Україна (2022р)	США	Євросоюз
Пшениця	40,5	44,7	60,2
Ячмінь	34,7	41,9	49,5
Кукурудза	67,2	110	77,6

Джерело: розробка автора

Такі умови дадуть можливість вивести частину земель з промислового обороту, що зменшить навантаження на довкілля, приведе до умовно сприятливих норм показник розораності. Експортні ціни на продукти глибокої переробки набагато вищі, аніж сировини, що дасть можливість отримувати при їх реалізації аналогічні експортні виручки. В 2023 р. експортні ціни на 1 тону кукурудзи становлять в середньому 260 євро. При переробці тієї ж 1 тони кукурудзи можна отримати лимонну кислоту, кукурудзяний глютен, сухий глютенівий корм та кукурудзяний зародок на суму 637 євро. При зміні моделі на сировинно-промислову прогнозується збільшення на 12 млн робочих місць [3].

Література

1. Головнєв С. Сировинна економіка. Що купувала і продавала Україна в 2021р. <https://biz.censor.net/resonance/3310713>

2. Савенко І. І. Продовольча безпека України – похідна від антропогенного навантаження на природне середовище. Економ. аналіз: зб.

наук. праць. Тернопіль: Вид. поліграф. центр Терноп. нац. економ. ун-ту «Економічна думка», 2016. Вип. 12– 305 с.

3. Власюк В. Економічне відродження через індустріальний розвиток України. Харків: Повноколір, 2020.432 с.

ІНТІВ ОНІТІ

134. <i>Палвашова Г.І., Завгородня І.С., Гриценко А.О.</i> ОСНОВНІ ВАЖЕЛІ КАР'ЄРНОГО РОСТУ: РЕЗЮМЕ, СУПРОВІДНИЙ ЛИСТ, СПІВБЕСІДА.....	463
135. <i>Палвашова Г.І., Костова О.В., Рудаков Д.А.</i> ГЕНДЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЖІНОЧОЇ КАР'ЄРИ.....	467
136. <i>Савенко І.І.</i> ЗМІНА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ МОДЕЛІ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ В ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД – ВИМОГИ ЧАСУ	470
137. <i>Савенко І.І., Левінський В.В.</i> ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ НА ПІДПРИЄМСТВІ ТОВ УКРЕЛЕВАТОРПРОМ.....	473
138. <i>Севастьянов В.В.</i> ФАКТОРИ ПЛИННОСТІ ПЕРСОНАЛУ.....	475
139. <i>Седікова І. О., Бредихіна Д.М., Захарченко А.Д.</i> СЬОГОДЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЛОГІСТИКИ ЗЕРНОВОГО РИНКУ.....	478
140. <i>Седікова І.О., Каранфілова Ю.В., Шевченко К.С.</i> ЛОГІСТИЧНА ПІДТРИМКА ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ЗЕРНОВОГО РИНКУ.....	480
141. <i>Седікова І.О., Коротич О.М.</i> ВПЛИВ ВІЙСЬКОВИХ ДІЙ НА ЕКОЛОГІЧНУ СТІЙКІСТЬ ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ	482
142. <i>Sedikova I.O., Sedikov D.V.</i> DIGITAL ECOSYSTEMS AS A MODEL OF INNOVATIVE DEVELOPMENT OF ENTERPRISES.....	485
143. <i>Седікова І.О., Цап О.Г.</i> УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВ ЗЕРНОВОГО РИНКУ.....	488
144. <i>Седікова І.О., Явтух С.С.</i> УДОСКОНАЛЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ ПІДПРИЄМСТВ ЗЕРНОВОГО РИНКУ.....	492
145. <i>Седікова І.О., Степанов В.С.</i> ЕКСПЕДИТОРСЬКІ КОМПАНІЇ, ЯК СКЛАДОВА ЛОГІСТИЧНОГО ЛАНЦЮГА З ЕКСПОРТНО-ІМПОРТНИХ ОПЕРАЦІЙ.....	496
146. <i>Шумілов Б.Б.</i> ПРОДОВОЛЬЧА БЕЗПЕКА ГРОМАД В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	498